

Det er op til Tyrkiet om de vil være europæere og med i EU

[Luk vindue](#)

20. November 2006 12:00

Af Steffen Nørregaard

Forhandlingerne om Tyrkiets optagelse i EU er i krise. Mange krav er fortsat ikke opfyldt. Det tyrkiske parlament har gennemført en meget væsentlig del af tilpasningen til EU's lovgivning, men reformerne synes gennemført på skrømt, og især menneskerettighederne har det svært kun få meter uden for parlamentet, og i Diyarbakir (kurdernes hovedby) har man slet ikke hørt om reformerne. Her fængsles borgere stadig på mistanke, og tortur anvendes til at fremtvinge tilståelser.

Tyrkiets premiereminister, Recep Tayyip Erdogan, er leder af AKP, som er dannet på resterne af tidligere islamiske partier, der blev kendt forfatningsstridige. Ved sin valgsejr i 2003 sagde Erdogan på CNN, at han ikke var den samme person som for 10 år siden, og han understregede, at AKP anerkendte det sekulære princip total adskillelse af religion og politik.

Men den praktiske politik er anderledes. Det viser bl. a. hans reaktioner i forbindelse med sagen om muhammedkarikaturerne og hans reaktion på Pavens citat fra et 700 år gammelt byzantinsk skrift.

Processerne mod Orhan Pamuk og Elif Shafak efter den tyrkiske straffelovs paragraf 301 om bagvaskelse af staten ved at omtale tyrkernes folkedrab på armenierne er en klar illustration af, at ytringsfriheden forsøges knægtet med alle midler. Anklagerne er ganske vist blevet afvist ved domstolene, men først efter indgående procedurer.

Tyrkiet skal selvfølgelig også anerkende den græske del af Cypern, der jo er fuldt medlem og en integreret del af EU. De skal selvfølgelig have de samme rettigheder som alle andre medlemslande. Historien om det tyrkiske medlemskab går tilbage til 1963, hvor Ankara første gang rettede en principiel forespørgsel til det daværende EF om de kunne optages som medlem. De fik det svar, at dersom de delte de europæiske værdier, var der principielt ikke noget i vejen for medlemskab. Dette principilsagn har Tyrkiet senere holdt fast i.

Jeg var i Ankara på forretningsrejse den dag, EF officielt meddelte, at optagelsesforhandlingerne med Østrig startede. Det medførte en artikel på forsiden af Turkish Times skrevet af premierminister Turgut Özal, at når neutrale lande kunne optages, var det på tide, at et trofast NATO-medlem kunne indtræde i fællesskabet.

Det konstante tyrkiske pres medførte som bekendt et tilsagn om start af optagelsesforhandlinger i 1999. Men selvfølgelig under forudsætning af, at Tyrkiet opfylder alle krav, bl. a. Københavnskriterierne.

Ser vi på det sikkerhedspolitiske aspekt, har vi selvfølgelig brug for Tyrkiet. Tyrkiet er et trofast medlem af NATO - uden fodnoter og forbehold forstås - og med den næststørste hær. Men så længe Europa kun er en økonomisk supermagt og politisk opfører sig senildement er dette ikke et argument for Tyrkiets medlemskab.

Tyrkiet har tilbage fra sultanatets tid været en næsten fanatisk modstander af Rusland, og mange

etniske minoriteter er flygtet fra Kaukasus området til Tyrkiet under zarernes erobringer i det 19. århundrede, men meget tyder på en stærkt stigende samhandel mellem Tyrkiet og Rusland, og Rusland stiller ikke disse skrappe krav til gennemførelse af demokrati etc. Det giver Tyrkiets EU modstandere medvind. Et medlemskab har lange udsigter, men EU har lovet det den dag, Tyrkiet deler vore værdier. Tyrkiet er - med politik de fører - ikke et europæisk land.

Men det er helt op til Tyrkiet, om de vil være europæere og blive medlem af EU.

u Steffen Nørregaard, medlem af Venstres Europaudvalg, medlem af Europabevægelsens hovedbestyrelse, bor Frisholtvej 53, Sahl.